

1955-1956: een jaar vol toneel, film, muziek en feest

The Rolduc show must go on

Het is ook in jaarboek 1956 nog steeds Cornelis, misschien Cor Coenen, uit Weert, die de pen zwaait in de Rolducse kroniek van juli/september 1955 tot juli 1956. Coenen ontving zijn wijding in 1937, werd direct als leraar naar Rolduc gestuurd, al na vier maanden in juli 1937, waarna hij zich in de lagere gewijde rang als godsdienstleraar en surveillant mocht bewegen. Zijn leraarsloopbaan schoot niet op door de oorlogssperikelen van '40-'45, maar hij had niet zo'n zware taak en was daarom bereid vanaf 1945 mee te draaien in de veel tijd slurpende redactie van het jaarboek. In december 1945, ruim na het einde van de oorlog slaagde hij voor zijn MO-examen Frans, nota bene in Groningen en bleef tot 1957 aan de kroniek verbonden. 1 september 1957 volgde zijn benoeming tot directeur van het Bisschoppelijk College in Weert. Ruim 12 jaar later al in december 1969 kwam hij te overlijden op 56-jarige leeftijd. Veel te vroeg menselijkerwijs gesproken.

Ad pompam

"Een overzicht van de kleine gebeurtenissen uit ons dagelijks leven", zo noemt Coenen, leraar Frans intussen, zijn kroniek en ik lees daarin het begin van het einde van de tijd, waarin alles in en rond de kerk "ad pompam et ostentationem" gebeurde d.w.z. uitgevoerd in pracht en praal, zoals in het fameuze Rijke Roomsche Leven.

Tragisch

Tegelijk trof me dat deze Coenen zijn kroniek moet beginnen met een zeer tragisch en nog veel meer ontijdig overlijden van Math. Huijskens uit Ell, die in zijn tweede jaar op Rolduc, vlak voor zijn derde schooljaar, bij het zwemmen verdrinkt in het kanaal bij Ell. Een jongen van misschien 14 of 15 jaar. Hij wordt elders in het jaarboek herdacht met een gevoelig In Memoriam, maar hoe het drama zich voltrok blijft onuitgesproken. Uit oogpunt van privacy, natuurlijk.

Nog in de julimaand komt alweer het eerste priesterjubileum voorbij: Mgr. W. Nolet, die volgens de lange lijsten rond 1900 op Rolduc ravotte, is op 27 juli 25 jaar pastoor van een merkwaardige kerk in Amsterdam. Het is de nu alweer enkele jaren aan St. Jozef gewijde neogotische kerk aan de Kalverstraat nota bene, die in de volksmond De Papegaai heet. Die kerk dateert uit 1848, toen de Nederlandse bisdommen weer net waren opgericht na bijna drie eeuwen van afwezigheid van godsdienstvrijheid. De Papegaai werd gebouwd op de plek van een schuilkerk uit de zestiende eeuw, toen de katholieken moesten onderduiken voor een gereformeerde overheid. De Papegaai is nu nog steeds een actieve kerk met elke dag een mis en op zondagen een gregoriaans gezongen hoogmis. Het winkelend publiek kan er terecht om uit te rusten en een moment te bidden in hartje Amsterdam. Ook op zo'n historische plek heeft een oud-Rolducien zijn sporen verdiend.

Probleem-gezin

De sociale studieweek verschijnt ook weer eens in de kroniek met als studie-onderwerp "Het probleem van het gezin". Is het gezin dan een probleem? Voor celibatairen misschien, maar de celibataire kroniekschrijver kondigt deze studieweek aan met de zinssnede: "Terwijl we zelf thuis de weldaad van het

gezin ondervinden..." Je zou dit heel cynisch spottend kunnen opvatten uit de pen van een celibetair, maar ik ga uit van een vergissing, een misgreep in de doos met tekstversieringen.

Zomerkamp

De scouts van Rolduc, verdeeld in pioniers voor de jongere leerlingen en trekkers voor de hogere klassen komen van alle leerlingen het eerst in actie in het nieuwe schooljaar, maar wel op een zeer prettige, bepaalde niet schoolse manier: voor de pioniers is er een zomerkamp in het Midden-Limburgse Meijel, terwijl de ouderen een trektocht door de Ardennen maken. De eerwaarde zusters beginnen aan hun jaarlijkse retraite en daarna draven de leden van de Serre-club op om het huis en de school en de tuinen van verse bloemetjes en plantjes voorzien, zodat het nieuwe jaar fleurig kan beginnen. Een van de serre-leden had deze actie niet goed begrepen en sprong als waaghals van het dak van de aula af. Ene Gerard Hermans uit het dorp Espel in de Noord-Oost-polder. Hij liep twee gebroken enkels op en moest naar het ziekenhuis. Het mag geen verbazing wekken dat 1956 zijn vierde en laatste schooljaar op Rolduc was.

Retraites

Schooljaar 1956 kent een strakke start in fases: eerst gaan de priester-leraren in retraite met een gepromoveerde Franciscaan. Om hun geestelijk peil op te voeren, zegt de kroniek en laat daar direct op volgen: "Waarom ook niet?" Met deze volgorde wordt onduidelijk of deze hartenkreet, die ik versta als "laot mèr goon" op z'n Maastrichts, nu bedoeld is als een sneer naar de minderbroeder, pater dr. Smits of op het fenomeen 'retraite' in zijn algemeenheid. Bij de vermelding van de retraite van de zusters op 7 augustus (en die duurt een hele week!) laat hij de Eerwaarde Zusters zeggen: "Je kunt nooit weten waar het goed voor is". Ik lees hier toch duidelijk: "Wat

moeten we toch met al die retraitses?" Niet dat hij als opschrijver staat te springen om aan de lessen te beginnen, want op de eerste echte lesdag, maandag 12 september, staat dan weer: "Vol goede moed beginnen we te graven aan een berg van lessen. Die goede moed komt kennelijk van de geestelijke sterking na drie dagen lerarenretraite van die franciscaan / minderbroeder (6 september) en door het uitstel van executie, omdat een viertal redemptoristen alle leerlingen op 7, 8 en 9 september proberen wakker te schudden in opnieuw een retraite en hoe doen ze dat? Welnu: "zoals 'n klok die bimbamt in een oude toren". En de namen van de "patere" staan er nauwkeurig bij opgetekend. Je kunt over deze traditionele, telkens terugkerende formaliteiten als herlezer gewoon heen lezen. Maar dan ontgaat je toch het gevoel, dat naar mijn mening met al die retraitses subtiel maar duidelijk de spot gedreven wordt.

Na de leerlingenretraite arriveren op vrijdag 9 september de nieuwkomers van 1 gym en de Voorbereidende Klas. Zij hebben nog een weekend te goed om te acclimatiseren of "in te burgeren" zoals mijn vader zaliger dat altijd placht te noemen. Een van de nieuwelingen moet al meteen naar het ziekenhuis met een blindedarmontsteking.

Zielzorg

Dan komen de lerarenmutaties. R. Starmans en G. Janssen, beiden in Nijmegen de nodige jaren bezig geweest met een studie klassieke talen, worden kapelaan in Helden en Houthem, kennelijk omdat ze hun studie niet hebben kunnen afsluiten met een doctoraalexamen en dus harder nodig zijn in de zielzorg. Er gaan soms persoonlijke tragedies schuil achter deze simpele vermeldingen. Een van de twee kapelaans verlaat na 21 priesterjaren het bisdom. J. Buck komt terug uit Rome als godsdienstleraar na ruim twee jaar in la bella Italia. Hij ziet toch nog kans om in 1959 te promoveren in Rome in de theologie. Een pasgewijde priester, J. Notermans, komt ook op Rolduc

terecht, maar mag gelijk klassieke talen in Nijmegen gaan studeren. Dat leidt niet tot vele jaren onderwijs in Latijn en Grieks op Rolduc, want in januari 1964 wordt hij rector van het ziekenhuis in Brunssum en in 1970 godsdienstleraar in Maastricht aan het Jeanne d'Arc.

TBC

Vorig schooljaar is als jaarlijkse controle op tbc een soort Mantoux-prik geïntroduceerd, maar ik lees bij de datum van vrijdag 30 september dat dit schooljaar toch weer van iedereen een longfoto wordt gemaakt. En dat betekent voor twee patiënten dat ze moeten gaan kuren in een sanatorium, de toen gebruikelijke therapie tegen tbc en iets later komt daar zelfs nog een derde persoon (uit 1 gym) bij. Wellicht dat alleen de nieuwkomers zijn onderzocht op deze manier.

Peregrien

Ziekenzuster Peregrina. Iedereen die zich nu Rolduc nog kan herinneren, heeft haar moederlijke zorg ervaren. Zij viert haar 40-jarige professie, dat is het afleggen van de eeuwige kloostergelofte. Geen portret van haar in de kolommen, maar wel een grote foto van ene P.J. Nijssen of Nijsen bij woensdag 7 september, leraar op Rolduc geweest van 1905 tot 1925, vak onbekend, maar wel een priesterleraar en vandaar zelfs een groot portret voor een pastoor in Hunsel met een gouden priesterjubileum. Rolduc blijft een standenmaatschappij.

En toch kruipt de nieuwe tijd dichterbij: in de keuken hoeft niet meer gestoomd te worden, maar wordt op gas gekookt sinds oktober 1955. En dan barst half en eind oktober een soort nieuw theaterseizoen los op Rolduc met toneelstukken, films, clubfeesten en lezingen. Op missiezondag 23 oktober is de bescheiden

aftrap: een lezing over het medische missiewerk, gevolgd door een natuurfilm over het Afrikaanse land Malawi in het zuidoosten van Afrika, een voormalige Britse kolonie.

Pastoorsexamen

Op maandag 24 oktober moeten acht priesterleraren van Rolduc het zogenaamde pastoorsexamen op het grootseminarie gaan doen. Plotseling pastoor worden is een lot dat iedere gewijde leraar boven het hoofd hangt; daarom moet iedere gewijd persoon zich in ieder geval in de taken en deskundigheden van een pastoor verdiepen, want je weet maar nooit. "Im Falle eines Falles", als het geval zich voordoet, zeggen ze over de oostgrens. Je kunt in toog en superplie ook zorgen dat je als gewijde geleerde zo deskundig wordt, dat je te goed bent om pastoor te worden. Dat deed Jan Bosch, professor aan het filosoficum op Rolduc: eerst naar het beroemde Angelicum in Rome voor een doctoraalexamen in de filosofie. Dan nog een paar jaar studeren aan de Universiteit van Leuven. Vervolgens in '49 en '50 leraar en professor worden op Rolduc, aan het filosoficum en dan terug naar Rome voor een promotie cum laude in de filosofie aan het Angelicum. Dat is andere koek dan een pastoorsexamen en de chroniqueur weet dat natuurlijk ook en vermeldt triomfantelijk dat er een congé, een halve vrije schooldag gegeven wordt ter ere van de prestatie van Jan Bosch. En dat er dan in de aula de film 'De Onverschrokkenen' (They who dare) gedraaid wordt in de aula. Dat slaat natuurlijk niet op de acht pastoors-in-spe zegt hij daar gekscherend bij, maar hij bedoelt natuurlijk, dat die titel WEL op die kandidaat-pastoors slaat wat hem betreft.

Clubjes en verenigingen

Het verenigingsleven van Rolduc, dat vooral in de jaren vijftig bloeit, heeft dit schooljaar een mooie start. Dat leidt ook tot vele regionale contacten met clubjes uit het Zuid-Limburgse platteland. Een pingpongclub uit Houthem komt tegen Rolducse

pingpongers een balletje slaan. Ze brengen hun moderator mee en laat dat nou net de nieuwe kapelaan zijn, G. Janssen, die onlangs moest vertrekken uit Roda, waarschijnlijk knarsetandend. De handboogschutters gaan zich meten met de Willem Tells van Spek(holzer)hei. Helemaal een doekje voor het bloeden is het bezoek van maar liefst elf jonge kapelaans uit het bisdom, die willen voetballen tegen de FC Rolduc. Leuk idee, want ze hebben waarschijnlijk allemaal op Rolduc gezeten, maar nu worden ze wel fors ingemaakt met 10-0!

Lucasfeest

Dinsdag 18 oktober: de kerkelijke feestdag van Lucas de evangelist, patroon van de drukkers, schilders, beeldhouwers, boetseerders en andere artistiekelingen, geeft de schilder- en boetseerclub van Rolduc, waar ikzelf jaren later vele uren zoekbracht, aanleiding tot een heerlijk patroonsfeest met in de middag een feestzitting en 's avonds een tweede brok gezelligheid. En dan komen er twee vrij nieuwe clubs optreden: de Poppenkastclub en de Goochelclub. Voor de eerste keer laten zij zien wat ze kunnen.

Het is niet altijd feest: uit Roermond komt het bericht, dat Mgr. dr. P. van Gils, de grote voorvechter en emancipator van het katholieke onderwijs in Nederland en Limburg, zo ziek is, dat hij bediend is.

Huwelijksbedrog

Aan het begin van de oktobermaand, op Werelddierendag wordt voor de hogere klassen een Vondelfilm vertoond. Zes gym mag op donderdag 27 oktober ook meegaan met alle middelbare scholen van Kerkrade naar de aula van Rolduc. Daar speelt het toneelgezelschap Puck de komedie "Het Wederzijds Huwelijksbedrog" van de hand van Pieter Langendijk, gepubliceerd in 1714 en dus al bijna 250 jaar oud op dat moment. Het Huwelijksbedrog is een behoorlijk ingewikkeld verhaal over mannen en

vrouwen die zich veel rijker en deftiger voordoen dan ze in werkelijkheid zijn om indruk te maken op jonge vrouwen en mannen die ze het hof willen maken. Geen toneelstuk om op te voeren op een vroom kleinseminarie van strenge snit. Maar toch. En het merkwaardige is dat deze komedie nog steeds repertoire heeft gehouden als lees-toneel in het voortgezet onderwijs. In het Nederland van vandaag de dag is op internet enorm veel informatie over Langendijks komedie te vinden allemaal ten dienste van precies dezelfde leerlingen als in de jaren vijftig in Kerkrade. Verbazingwekkend!!

Daarmee zijn we aanbeland bij de rust van het eerste trimester, het halftrimester. Zes dagen naar huis vanaf zaterdag 29 oktober tot donderdag 3 november. De schrik over tuberculose zit er goed in op Rolduc, want terug van halftrimester krijgt iedereen weer een Mantoux-prik om besmettingen op te sporen. Op zondag 6 november na het diner speelt de harmonie van Rolduc een serenade voor dr. Jan Bosch die inmiddels vanuit Rome op zijn vertrouwde Roda-nest is neergestreken.

Maria Stuart

Het theaterseizoen gaat verder: een toneelgezelschap uit Wenen nota bene (Die Oesterreichische Landesbühne) is door de culturele kring "Het Land van Rode" uitgenodigd om het drama "Maria Stuart" van Friedrich von Schiller in Kerkrade te komen spelen en een mooie plek daarvoor is natuurlijk de grote aula van Rolduc met als gevolg dat de hoogste klassen van het gym/kleinseminarie ook van harte welkom zijn bij de opvoering. Zij mogen getuige zijn van de strijd tussen twee koninklijke vrouwen en twee oude koninkrijken op een eiland. Nog steeds actueel met andere hoofdpersonen. De kroniek geeft het woord aan een inval-toneelrecensent van eigen bodem en die is op de nodige algemene opmerkingen na redelijk voldaan over het getoonde spel en wil de Weense studenten, want dat waren het, graag nog eens terugzien.

Volgende voorstelling: op zondag 13 november speelt de poppenkastclub voor de eerwaarde Zusters. Jammer dat er geen titel vermeld is of hoe de zusters het vonden. Tja, het ging alweer niet over gewijde heren, maar wel geprofeste dames. Een kleine week later op zaterdag 19-11 wordt er na de tweede studie - dat is tussen 20 en 22 uur (bedtijd)- een drietal stevige documentaires vertoond, over de bouw van kathedralen, over in steen gehouwen evangelieteksten en de Islam.

Afgeraffeld

En dan is er weer uiteraard klassieke muziek, want op dinsdag 22 november komt het LSO spelen. De uitvoering van de Italiaanse symfonie van Felix Mendelssohn (met één 's' gespeld) werd door de vaste recensent, L. Snijders van de filosofie sup. (het tweede jaar, alweer een beetje meer filosoof) behoorlijk stevig onderuit geschouffeld: niet blij, enthousiast, spontaan, maar (samengevat) bloedeloos afgeraffeld. De violen zongen niet genoeg en het hele orkest was te gewoon. Vernietigend toch! Maar gelukkig waren de twee nocturnes van Debussy prachtig. Snijders komt woorden te kort en hij verlaat in een soort innerlijke vrede de aula. Ach, als die man nog leeft en hoort wat er vandaag de dag gesleten wordt als moderne MUZIEK!! Laten we hopen dat hij hoog in de hemel is in innerlijke vrede.

Snijders refereert nog aan de "moderne carnavalsmuziek" van het vorige LSO-bezoek aan Rolduc. En de show gaat door op Rolduc. Terwijl de donkere winter zich naar zijn dieptepunt haast, viert filosofenpatrones Katrien haar feest op vrijdag 25 november. De wijsgeren, zoals ze altijd plagend worden genoemd, zingen in de Hoogmis de Jacobi-mis van Jan Nieland en 's middags wordt de hele onderwijs-abdij vergast op een toneelspel in drie bedrijven "De laatste roman van William Strong", een avontuurlijk spel, gelukkig zonder vrouwenrollen en niet gerecenseerd door die L. Snijders, want die durft natuurlijk zijn medestudenten niet de maat te

nemen. Voorafgaande aan het feestelijke filosofentoneel speelt de harmonie van Rolduc in de orkestbak van de grote aula een treurmars van Joseph Küffner ter nagedachtenis aan de verdronken leerling Mathieu Huyskens en de overleden muzikleraar Jean Noë. De filosofen gaan zaterdag 26 november op bezoek in het grootseminarie, hun volgende studieplek, als ze door willen naar de wijding. Ze voeren er hun Sint Katrien-toneel nog een keer op en daarbij maakt een van de acteurs een lelijke val. Tonny Goossens moet enige dagen het bed houden.

Sinterklaas

Dan is het Sinterklaastijd en de Goedheiligman bezoekt Klein-Rolduc al op woensdag 30 november. Op zondag 4 december wonen de KVP-jongeren van Kerkrade de Rolducse hoogmis bij en na afloop houden ze een contactvergadering met de leerlingen van de hogere klassen. De in het CDA verstopte katholieke en aankomende politici van vandaag de dag zullen dit knarsetandend lezen na de laatste verkiezingen, maar dit is wel waar het om draait wil je veel steun van de burger krijgen.

Eindelijk is het 5 december en krijgt iedereen de kans om naar zijn chambrette te rennen om oh, kom maar eens te kijken of de Sint hem niet vergeten heeft. Want het inpakpapier is nog niet opgeruimd en de verrassingen zijn nog niet opgeborgen of op dinsdag 6 december, nota bene de eigenlijke feestdag van Sint Nicolaas, begint het triduum ter voorbereiding op het grote feest van Maria Onbevleete Ontvangenis op 8 december. Giel Hommes preekt, de prefect van Groot-Rolduc zelf en in mijn tijd zelfs nog een aardige, rustige man die dat goed kon, preken. Maria of geen Maria, triduum of niet, er zijn ook andere dingen die Rolduc belangrijk vindt. Bijvoorbeeld deelname aan een voordrachtwedstrijd in het dialect, nota bene, over een paar weken in Maastricht. Daar mag Rolduc toch niet ontbreken en dus wordt er zelfs in een triduum, op 7 december, en

op de Mariafeestdag zelve een voorselectiewedstrijd gehouden om de beste declamatoren te vinden. Het Mariafeest wordt midden in de week op donderdag opgeluisterd door het Rolducse zangkoor met de Missa brevis (gelukkig kort, dus) van niemand minder dan Palestrina. Dan wordt alle vrome plechtigheid weer afgeschud en komen de leerlingen van de lagere klassen van de Kerkraadse HBS sporten met hun Rolducse tegenvoeters. Lekker uitgeraasd mag dan iedereen zijn, Effe weer met de neus in de boeken en ontspannen ook.

Grieks drama

Maar dat duurt niet lang, want er hangt een Grieks drama in de lucht aan het begin van de tweede volle week van december, de elfde, een zondag. Het drama komt over Rolduc vanuit Heerlen en heet Philoctetes, geschreven door de bekende Griekse dramadichter Sophocles en in het jaar 409 voor Christus in wereldpremière gegaan, ergens op wat nu de Turkse kust is. Het drama wordt naar Rolduc gebracht door de "school-toneelvereniging "Gheon" van het Heerlense Bernardinuscollege van de paters Franciscanen, de opkomende onderwijsconcurrent van Rolduc. "Gheon" is een veel sjiekere naam dan Rolducse Toneelvereniging RTV. En het instuderen van een drama van Sophocles dat heeft de RTV voor zover ik weet nooit aangedurfd, al herinner ik me wel de opvoering van 'Oedipus' in de jaren zestig als Halfvastentoneel. Henri Gheon (1875-1944) was een bekende Franse toneelschrijver, vooral actief in de tijd rond de twee wereldoorlogen. Ook als legerarts in de loopgraven in Noord-Frankrijk. De opvoering van Sophocles' drama Philoctetes op Rolduc hangt aan een zijden draad als een van de hoofdrolspelers uitvalt. Dat gat in de cast wordt opgevangen door regisseur Kraat, die het toneelspel draagt. Dit eerste Griekse drama op Rolduc, als ik me goed herinner, krijgt een mooie recensie in de pompeuze "wij"-stijl van waarschijnlijk filosoof L. Snijders, al is natuurlijk niet alles pico bello. Het van buiten leren van lange

lappen tekst bv door het koor van zeelieden heeft indruk gemaakt. Het verhaal van Philoctetes gaat over een mogelijke afloop van de oorlog om Troje en de bemoeienis van de goden daarmee. Het zou hier te ver voeren om daar dieper op in te gaan: iedereen kan de naam van het stuk intikken in de zoekbalk en lezen maar. Ik zie wel dat deze opvoering ertoe heeft bijgedragen dat de stukken van Vondel op Rolduc langzaam vervangen werden door Grieks drama.

"Hoewel..., kunnen we toch wel zeggen, dat het spel ons zeer goed is bevallen. Er waren zeker zwakke passages, maar als we het geheel overzien, kunnen we de spelers zeker feliciteren..." Snijders krijgt het maar moeilijk zijn strot uit, zo te zien en te horen. En terwijl er gewerkt wordt aan waterleiding en verwarming in al die oude gebouwen, de tentamens voor het eindexamen eraan komen en de

Kerstcomposities/proefwerken, wordt het toch eindelijk kerstvakantie van 23 december tot 10 januari. Een van de filosofiestudenten komt een dag te vroeg terug op het Roda-nest. Het tweede trimester, midden in de winter natuurlijk, begint langzaam. Bisschop Giel Lemmens komt eind januari zijn jaarlijkse logeerpartijtje doen in het episcopale appartement aan het eind van de Herengang om het filosoficum te bezoeken en zijn studenten moed in te spreken om vooral door te gaan tot hun wijding over vier of vijf jaar. En als dank voor de gastvrijheid geeft hij weer toestemming voor een halve dag schoolvrij. Daar is het aanvankelijk te slecht weer voor, want het congé wordt meestal besteed aan een lange leerlingenwandeling onder toezicht. Zo congé is dat nu ook weer niet: de school blijft dwingen, maar het weer knapt op en dan wordt iedereen weer de poort uitgestuurd ter promenade. Het slechte weer wordt niet nader geduid en dat is jammer, vind ik. Op woensdag 25 januari gaat een ploeg declamanten naar Maastricht om deel te nemen aan de finale van de Veldeke-dialektwedstrijd. Hoewel het spreken van dialect op Rolduc niet werd

aangemoedigd noch geapprecieerd gaan toch Rolduciens meedoen en zelfs met verrassend resultaat. Bij de junioren eindigt Frans Wiertz uit Kerkrade, jawel de latere bisschop van Roermond, met een eerste prijs. Hij zal met zijn sappige, Rijnlandse moedertaal zeker zijn opgevallen. Bij de senioren is er een tweede prijs voor Gerrie Caldenborg uit 'Mestreech'. Hij zal met een extra platte versie van dit meest zangerige taaltje uit het Limburgse dialectpalet, zeker ook de aandacht naar zich toe getrokken hebben. Dialecten op Rolduc: ik vind het erg wennen, Maar de officiële chroniqueur heeft er zelfs felicitaties voor over.

IJs

Donderdag 2 februari is Maria Lichtmis en dat betekent dat de Mariagarde, vroeger congregatie, (een militaire term vervangt een ouderwets woord uit het leven van de goede herder) zich roert. Nieuwe gardisten beloven trouw aan hun vaandel, staat er. Alsof er nooit een Tweede Wereldoorlog geweest is. De film bij het Mariafeest gaat niet door, want het filmapparaat/projectietoestel is kapot. Gelukkig is intussen het ijs dik genoeg op de vijvers en kunnen de schaatsen onder. Dat blijft wel een hele periode zo, want op dinsdag 14 februari, Valentijnsdag nota bene, brandt de elfde Elfstedentocht in Ljouwert/Leeuwarden los bij lichte vorst en ideaal ijs. Jeen Nauta uit Wartena kwam toen met vier anderen samen op één lijn met de armen omhoog en de handen vastgepakt als eerste over de streep. Om zoveel sportiviteit en kameraadschap werden ze allen door het bestuur van de Friese Elfsteden genadeloos gediskwalificeerd. En nu het Rolducse ijs: zouwe er veel loestige meedsjre oes Kirchrao zijn komen zwieren en zwaaien? Daar lees je natuurlijk niks over, natuurlijk niet. Maar ik durf zeker te weten van wel...

Per slot van rekening moest het schaatsen volgens de pennenlikker van dienst de pech van het defecte filmtoestel vergulden of misschien wel verzachten en

met leuke meisjes erbij gaat dat natuurlijk veel beter. "Honi soit qui mal y pense", blijft daarbij natuurlijk ook gelden.

Verwend

En de Rolducse jongens zijn in dit schooljaar sowieso verschrikkelijk verwend met films, concerten, toneelvoorstellingen, sportontmoetingen en noem maar op. 2 februari dan een keertje geen film, maar op zondag 5 februari is de Intercollegiale pingpongen op Rolduc. Op eigen terrein weten de jongens niet verder te komen dan een derde plaats, terwijl Weert wint, Roermond tweede wordt en Sittard, gelukkig, vierde. En dat maakt de eindstand nog zeer draagbaar. En 's avonds weer een concert in de aula. Het Mijnstreek Kamerorkest brengt moderne klassieke muziek. De vaste recensent van het Jaarboek, de superieure filosoof L. Snijders, houdt zijn hart vast en wordt huiverig, maar, alles gehoord hebbende is hij toch positief over dit Kamerorkest: alles klonk niet zo heel erg modern. Het begon gedurfd en capricieus, maar naarmate het programma vorderde kregen de vertrouwde, romantisch getinte klanken de overhand. Snijders vond alleen een fluitconcert van Vivaldi, en speciaal het "presto ma non troppo" (snel, maar niet te snel!) niet mooi (prestissimo, misschien?).

Carnaval

12, 13 en 14 februari zijn de Limburgse carnavalsdagen van 1956. De jongens moeten natuurlijk binnen blijven en zich verre houden van het liederlijk feestgedruis en gezuip en dat moet natuurlijk gecompenseerd worden en overschreven, zagezegd. Carnavalszondag: Hoogmis met de plechtige Missa Brevis van Palestrina en later op de dag een revue van het Filosoficum, die inhoudelijk wordt doodgezwegen in de Kroniek. Stel je voor, zeg: al die belegen grappen en pastoorsmoppen. Carnavalsmaandag 13 februari: de hoogmis begint al direct na het ochtendgebed en er zijn zelfs enkele lessen ingeroosterd, maar gelukkig is er na die geschrapte

film niet alleen het schaatsen, maar wordt het gemis van de carnavalspret gecompenseerd met een spannend toneelstuk: "Cycloon 3 antwoordt niet", gespeeld door het gezelschap Puck 's avonds in de aula en voorafgegaan door alweer een revue, gebracht door zes gym, vol "beschaafde en echte humor". Het toneelstuk is bloedspannend en vervult zijn functie heel goed. Er haalt nauwelijks iemand adem in de aula, schrijft de chroniqueur op, al valt dat nauwelijks af te leiden aan de foto's zonder bijschrift. Maar de bespreking van het stuk is juichend en vol bewondering, omdat iedereen in de zaal zich liet meeslepen door de gepresenteerde handeling en de intrige. Een toneelspel, alsof het de werkelijkheid was.

Antoon Coolen

De laatste dagen van februari brengen enkele culturele smalfilms, zoals een documentaire over van Gogh. En eindelijk is dan de pret voorbij. Er knapt een radiator in het klaslokaal van IVb en het natuurkundekabinet van amanuensis 'Janssj' loopt helemaal onder. Studenten van 6 gym en enkele nog steeds eerwaarde Zusters ruimen de rommel op en maken alles droog en schoon. Vrijdag 2 maart mogen de studenten die voor hun eindexamen staan naar een lezing van Antoon Coolen in het Kerkraadse Hubertushuis, een zalencentrum aan de Hoofdstraat. Coolen was in die tijd een zeer bekend schrijver van mooie streekromans. Hij was geboortig van Wylre, waar zijn vader werkte voor de Brands-brouwerij, maar als baby verhuisde Antoon al naar Brabant. Zijn boeken zijn doorspekt met Brabantse taligheden. Hij overleed in 1961 na een nooit opgehelderde val uit een trein op 64-jarige leeftijd.

Bunkerkinderen

Als het over de Vincentiusvereniging gaat, is het verhelpen van de menselijke armoede aan de orde. De kroniek perst het hele jaarverslag in ongeveer 25 regels, waarin twee zaken opvallen. In de eerste

plaats de opvang van z.g. "bunkerkinderen" uit Bonn. Dat zijn Duitse kinderen van lagere schoolleeftijd, die ten gevolge van de enorme geallieerde bombardementen op Duitse steden in kommervolle omstandigheden moeten leven, zoals nu de uitgebombardeerde mensen uit Oekraïne. Zij werden tot ver in de jaren vijftig opgevangen in Limburgse gezinnen voor een vakantie van enkele weken om hun opgelopen trauma's te verwerken en aan te sterken. Rond 1956 ving mijn eigen moeder zaliger een jongetje van een jaar of vijf, Hans heette hij, op. Zij sprak redelijk Duits met het kind tot mijn grote verbazing en bewondering. Het was de eerste keer dat ik mijn moeder iets hoorde zeggen, wat ik wel enigszins verstond, maar vaak niet echt begreep.

Hansje is niet lang kunnen blijven: gedreven door de natuurlijke nieuwsgierigheid van een kind van zijn leeftijd, draaide Hans of Hänsjen, zoals mijn moeder hem noemde, in de was-kelder de gaskraan open van een brander, waarop bijna wekelijks het waswater werd verwarmd. Gelukkig zat er toen nog een veiligheidsgeur aan het stadsgas, waardoor het lek tijdig werd opgemerkt. Hansje verdween uit ons huis enigszins tot onze opluchting van mezelf en mijn vijf broers en zussen, want geen van allen konden we zijn sappig Rijnlands Duits verstaan.

Hans hebben we maar een week of twee meegemaakt, misschien nog korter, maar de herinnering is sterk, vooral de intense kennismaking met de Duitse taal. Een tweede opvallend punt uit de Vincentiusvereniging is opnieuw het enorme succes van de Sinterklaasactie voor de arme kinderen in de oostelijke mijnstreek. Natuurlijk worden er geen cijfers genoemd. De opbrengst van twee inzamelacties, een onder de leraren en een onder de leerlingen, wordt bevredigend genoemd.

Kamerkoor

The show must go on: op donderdag 8 maart maakt het Nederlands Kamerkoor zijn opwachting op Rolduc, voor

mijn gevoel voor de allereerste keer in Roda's geschiedenis. Onder leiding van Felix de Nobel, groot liefhebber van volksliederen, oprichter van het Kamerkoor als Bachkoor in 1937 en tot 1972 eraan verbonden. De huis-recensent van de kroniek, filosoof L. Snijders is lyrisch en een beetje buiten zijn wijsgerig wezen na al die zure en azijnerige kritieken op het LSO van Rieu. Hij hoort gaandeweg het concert het enthousiasme van het Rolducse gehoor stijgen en na het concert hoort hij de volksliederen terug in de gangen uit jongensmonden: Van de negrospirituals, de meerstemmige zang en de volksliederen hadden velen het nodige opgepikt: bv "Diridiridon" uit "Matona mia cara", dat ik zelf nog als sopraan heb mogen zingen. Het was niet alleen muziek, welnee, het was gewoon een gezellig samenzijn en dan mag de technische perfectie wel eens verstek laten gaan, aldus Snijders. Muzieklust, spontaan zingen, Schwung, ook toewijding en de muziek laten spreken, het was er allemaal, aldus een uiterst ingenomen en eindelijk tevreden recensent.

Witte pest

Op vrijdag 9 maart meldt de kroniek, dat er een nieuwe doorlichting is ter controle. Dit lijkt een mysterieuze mededeling, omdat de termen die gebruikt worden in onbruik zijn geraakt. Met doorlichting wordt bedoeld: het maken van een röntgenfoto van de borstkas en de longen. En de controle is natuurlijk op tuberculose, eeuwenlang een volksziekte, waaraan in 1900 in Nederland jaarlijks tienduizend mensen bezweken bij een bevolking van 5 miljoen mensen. Zoals een zusje van mijn vader zaliger, Bertha genaamd. Zij stierf, nog maar 19 jaar oud, aan tbc op 20 januari 1933. Al in 1882 ontdekte Robert Koch de veroorzaker van de 'tering', de mycobacterium tuberculosis, maar het duurde nog tot jaren na de tweede wereldoorlog, voordat men na de ontdekking van penicilline in 1928 de juiste mix van antibiotica had gevonden om de 'witte pest' te genezen. Mensen bleven zeer angstig voor besmetting (mijn eigen moeder sprak

altijd van 'tb' op een zachte toon, net als nu mensen niet graag 'kanker' zeggen, behalve misschien voetbalsupporters.

Vandaar die extra doorlichting in 1956, toen de therapie voor 'tbc' nog heel vaak zeer lange bedrust in sanatoria was.

Halfvasten

Zondag 11 maart is de tweede zondag in maart en omdat Pasen in 1956 op 1 april valt, moet het dan Halfvasten zijn. En dan is het tijd voor het Halfvastentoneel, dat in deze kroniek voor de eerste keer NIET Halfvastentoneel genoemd wordt, maar "hèt toneelstuk van het jaar". Het gaat om "Het Wonder" van Nicolai Manzari, een stuk over een wonderbaarlijke genezing in een mannenklooster en alle vragen en problemen die dat met zich meebrengt. Onder regie van de onderprefect van Klein-Rolduc, H. Notermans. Over inhoud en handeling vernemen we verder weinig, alleen de al vaker verzuchte opmerking valt: "Misschien heeft men hier wat al te hoog gegrepen, het spel bleek ook hier en daar wel wat boven de capaciteiten van de spelers te liggen." De tekst over het toneel gaat vergezeld van slordig gegroepeerde foto's zonder onderschrift.

Weer overstroming

Zaterdag 17 maart ziet een nieuwe overstroming van het natuurkundelokaal. Op maandag 27 februari was het een geknapte radiator; nu heeft iemand gewoon een kraan laten open staan in het lokaal boven 'natuurkunde'.

Interessant: archeologische vondsten in het grote carré bij graafwerk. Niet de eerste de beste wordt erbij geroepen: dr. Glazema van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. De Paasproefwerken beginnen, er komen nieuwe drukketels voor de waterleiding. Oppassen voor het natte natuurkundelokaal, een van de jongens maakt een lelijke val in het souterrain: door een raam van

buiten naar binnen. In het ziekenhuis blijkt hij geen hersenschudding te hebben. Eindelijk worden in de avondmis op Rolduc op Witte Donderdag ook voeten gewassen. Allemaal in de laatste week van maart en op de voorlaatste dag van die maand (30) mag iedereen naar huis voor de Paasvakantie. Woensdag 8 april is weer iedereen terug in zijn hokkie, gereed voor de eindsprint van het schooljaar. Maar er is veel meer aan de hand: de kroniek verandert van een sympathieke vertelling over het wel en wee van de opleiding van een grote groep jongeren in twee weken tijd in een soort burgerlijke stand van oudere, jubilerende of stervende geestelijke heren, die allemaal een belangrijke eigenschap gemeen hebben: ze hebben allemaal ooit een jaar of zo op Rolduc rondgerend als leerling of leraar. Het begint met een foto van dr. Frans Roebroek uit Beek, waarop deze in Leuven gepromoveerde filosoof is afgebeeld zo te zien vlak na een copieuze maaltijd: onrustige ogen, duistere blik en met een mond die verraadt dat hij weer eens flink moet 'rupsje' zoals ze dat in Kerkrade zeggen. (van 1895 tot 1902 op Rolduc geweest; van 1906 tot 1927 leraar op Rolduc zonder duidelijk vak, dan pastoor in Ubachsberg en daarna in Amby of all places, maar wel 50 jaar gewijd!)

Van Gils

Op zondag 8 april is de oud-deken van Kerkrade ook 50 jaar in de toog en zijn opvolger 40 jaar. Zij zullen ongetwijfeld ook op Rolduc zijn langsgekomen, maar omdat ze dekens van Kerkrade zijn, komen ze natuurlijk sowieso in de kolommen van de kroniek. Woensdag 11 april is de sterfdag van Mgr. Dr. P. van Gils (87), de grote promotor van het katholieke onderwijs in de eerste helft van de twintigste eeuw. Op maandag 16 april is zijn uitvaart in Roermond en daar zijn heel wat Rolduciens bij geweest. Als Waalwijkse 'jongen' heeft hij zes jaar op Rolduc rondgerend; na zijn wijding werd hij als leraar naar Rolduc gestuurd, maar toen is hij meteen gaan studeren: klassieke talen in Amsterdam, enkele jaren

in Rome, gepromoveerd in Amsterdam en toen 15 jaar leraar klassieke talen te Rolduc en vervolgens via de bisschoppelijke onderwijsinspectie de algemeen bestuurlijke onderwijswereld ingerold om zich daar behoorlijk verdienstelijk te maken.

Silentium

Eind april maakt het bestuur van Rolduc een aanpassing van de dagorde bekend: de studietijd van de lagere klassen wordt een kwartier ingekort. Zo kunnen ze wat eerder souperen, hun avondgebed meteen daarna in de kerk bidden en dan niet meteen te bed, denk ik, maar recreatie. Ik lees nu, dat ook het stilzwijgen op enkele punten verzacht wordt d.w.z. korter gemaakt qua duur en niet tot gefluister toegestaan. Een echt silentium heb ik zelf nooit op Rolduc meegemaakt, maar het is er dus toch tot ver in de jaren vijftig geweest. Leraar Engels Herman Reijnen sluit op woensdag 2 mei voorlopig met zijn veertigjarig toogfeest de rij van jubilandi. Een half kolommetje tekst in de kroniek en nog een uitgebreider verhaal elders in het jaarboek valt deze RD Herman ten deel en een feest met een mis van Palestrina en een Te Deum van Andriessen, een hoge huldiging in de aula en 's avonds nog een spannend toneelstuk van toneelgroep Limburg uit Beek. Feesten op zijn Rolducs.

Uitjes

Op zaterdag 5 mei dit schooljaar wordt geen les gegeven, want alle verenigingen en clubjes gaan met hun leden op stap, een uitje maken. Fietsen door Zuid-Limburg, naar Aken om kerken te bezichtigen en daarna de grote Kermis op, De Oecher Frühjahrsbend. Anderen geven ergens op een dorp een voorstelling of ze gaan praten met bekende goochelaars om nog mooie trucs te leren. Met maar liefst drie volle bussen gaan de pioniers van de Rolducse scouting/verkennerij

naar een grote hoeve tussen Gulpen en Slenaken om zich daar uit te leven in allerlei woudlopersavonturen met als hoogtepunt een sluipspel in de bossen. Maar er zijn ook veel clubs die naar Weert reizen om iets in de buurt te doen van de Intercollegiale voetbal en het Rolducse team tussendoor te gaan aanmoedigen. Al die schreeuwende supporters dat helpt want Rolduc wordt eindelijk eens de kampioen van de bisschoppelijke colleges in Limburg. Gelijkgespeeld tegen Weert, gewonnen van Roermond en ook van Sittard en tenslotte met 5 punten aan het langste eind getrokken. De kroniek gaat er uitgebreid op in met wedstrijdverslagen. Zaterdag 5 mei is de topdag van het schooljaar 1956, maar er zijn ook belangrijkere dingen in mei. Op 7 mei begint het schriftelijke eindexamen en op 12 mei moet er alweer een leerling naar het ziekenhuis. Voor een maagoperatie En er zijn dit jaar al verschillende mensen voor een ontstoken blindedarm opgenomen. In de rechterzijbeuk aan de zuidkant wordt in de buurt van het H.Hart-altaar graafwerk verricht en daarbij treft men het graf aan van directeur Peters van Rolduc (Mgr. Henricus Peters, eerste directeur van Rolduc (1806-1855) (directeur van 1831 tot 1855). Het graf van een van de belangrijkste mannen die Rolduc sinds het verdwijnen van de Luikse invloed en zeggenschap zo lang hebben behouden voor het onderwijs in Limburg en zelfs heel Nederland. In het gedenkboek "Rolduc in woord en beeld", verschenen in 1902 als een historisch werk over de oude abdij, wordt de begrafenis van Peters kort beschreven: "zijn lijk werd met groote plechtigheid in den grafkelder der Abdij den 9den November bijgezet. Door ernstige hartproblemen werd Peters niet ouder dan 49 jaar. En zo verging het ook zijn opvolger Antonius Jansen, die maar 12 jaar directeur was (1856-1868) en op 61-jarige leeftijd overleed, ook aan hartproblemen. Op bezoek in Haelen bij een bevriend geestelijke bezwijkt hij kennelijk aan een hartaanval. Zijn lijk wordt overgebracht naar Rolduc en "denzelfden avond

nog "in den destijds nog bestaanden grafkelder bijgezet." En dan volgt er een uitgebreide beschrijving van de begrafenis en de versiering van de kerk, eindigend met de zinssnede dat de stoet de grafkelder binnentrad, aldus het eerdergenoemde gedenkboek. De conclusie ligt voor de hand: er moet, grenzend aan de rechterzijbeuk aan de zuidzijde van de kerk, waar zich ook het H. Hart altaar bevindt een toegang tot een grafkelder zijn geweest. Gezien de tekst van het gedenkboek uit 1902 was die grafkelder toen al gesloopt en verwijderd. Mogelijk heeft men toen de lijkkasten van Peters en Jansen in een nieuw gegraven graf gelegd. Waarom dat graafwerk in die zijbeuk nodig was in 1956 wordt niet duidelijk. Wel, dat de kist van Peters is geopend, want de chroniqueur vindt het nodig om zijn lezers op enkele gruwelijke details over de toestand van Peters' resten te wijzen.

Loden plaat

Echt niet kies! De lijkst is kennelijk geopend, want men treft daarin ook een loden plaat aan met een foutieve sterfdatum: 7 augustus 1855, terwijl uit andere bronnen blijkt dat goede man op 7 november 1855 overleden is. Nauwkeurig naslaan van het Gedenkboek uit 1902 '**Rolduc in woord en beeld**' maakt duidelijk wie er verantwoordelijk is voor het slopen van de grafkelder. Niemand minder dan de befaamde Roermondse architect en kerkenbouwer en -restaurator. Dr. Pierre J.H. Cuypers (1827-1921), die van 1853 tot ongeveer 1900 de kerk van Rolduc niet alleen restaureerde en herstelde, maar ook rigoureuus alle gotische toevoegingen en oudere bouwkundige veranderingen verwijderde en verving door elementen uit de Romaanse architectuur. Cuypers verbouwde de oude kerk van Rolduc tot een klassieke Romaanse basilica. Hij ging daarbij niet zachtzinnig te werk. Zo was tegen de zuidgevel van de kerk een complete vleugel van een gebouw aangezet boven op een

kruisgang die exact hetzelfde uiterlijk had als de drie andere kruisgangen aan de andere kanten van de binnentuin, het grote carré. En met exact dezelfde gevel als aan de andere zijden van het carré. Zelfs slaapkamers van sommige heren waren daar te vinden. Dat aanbouwsel aan de zuidgevel van de kerk liet Cuypers slopen tot aan de grond en in plaats van de oude kruisgang liet hij de bekende open gang aanleggen met de zuiltjes. Hendrik Peters krijgt in ieder geval volgens de kroniekschrijver een gedenksteentje in de muur boven zijn graf in de zuidbeuk.

Bedevaart

Op vrijdag 18 mei gaat Rolduc voor de honderdste keer op bedevaart naar de Mariakapel in Schaesberg. Het is een extra drukke tocht. Want veel oud-leerlingen zijn komen opdagen, samen met burgemeester en de deken. Ze worden allemaal in het toch kleine kerkje/kapelletje gepropt, omdat het regent. 20 mei is Eerste Pinksterdag in een tijd dat het roemruchte liedje "Op een mooie Pinksterdag..." nog geschreven en gecomponeerd moest worden. Geen onverwachte zwangerschap aan de orde maar wel een bezoek na de hoogmis van een oud-president van Nederlands Nieuw-Guinea met een lezing over "De Papoea en het Christendom." De peniskokers en schaarsgeklede mensen in de jungle blijven boeien. Het Christendom ook? Tegenhanger van deze lezing is een voorstelling van een poppentheater: Reinaert de Vos. Door ziekte (late griep?) loopt Rolduc op woensdag 23 mei aan tegen het vooral in onze tijd voorkomende probleem van het lerarentekort in het onderwijs. Menige les wordt door leerlingen doorgebracht in de studiezaal als extra huiswerkuur. Opvallend is ook dat dit jaar zich veel meer gevallen van ontstoken blindedarm voortdoen onder de jongens.

Oecher Platt

Op de laatste dag van mei stond er een Vlaamse kermis gepland, maar stevige regenbuien steken een stokje

voor de vrolijkheid. Dan maar een mooie operette in de aula denkt de RT(oneel)V en zo komt Rolduc toch aan zijn vermaak. Er is altijd wat te doen; CHAPEAU voor de organisatoren! Een leerling en de leraar Nederlands gaan op diezelfde donderdag 31 mei namens de declamatieclub naar Aken naar de feestvergadering van 'die Verein für Mundart und Volkskunde "Oecher Platt" in het Kurhaus. Limburgse dialectvoordrachten zijn te horen samen met bijdragen in de aangrenzende uit het Hoogduits voortgekomen dialecten. Taal is een continuüm door alle nationale grenzen heen, maar het blijft me altijd verbazen, dat mensen hun eigenste moedertaal met de term "Platt" blijven aanduiden. Alleen de taal van zogenaamde supporters op de voetbaltribunes, die is pas plat. Zondag 3 juni: Bronk in Kerkrade! Zo wordt de traditionele Sacramentsprocessie genoemd in veel Limburgse dorpen, twee weken na Pinksteren. De processie gaat vaak gepaard met een grote Zomerkermis en dan blijft Rolduc natuurlijk niet achter: kermis op het geitenweitje! De afgelaste Vlaamse kermis is ingehaald! Op 5 juni gaat de zoveelste leerling met appendicitis (dat is een ontstoken blindedarm) naar het Kerkraadse ziekenhuis. De kroniek meldt alleen zijn naam, de gang naar het ziekenhuis en voor de rest enz. enz. enz. Op zondag 10 juni bezoeken een half dozijn belangrijke Europese politici Rolduc, omdat ze toch in de buurt waren voor een "Europese manifestatie" in Maastricht. Weinig informatief opgeschreven en nee het ging niet om de oprichting van de EEG in Tricht. Maar Europa komt dichterbij en Rolduc mag er even aan ruiken. Pas met het Verdrag van Rome, overeengekomen en ondertekend op 25 maart 1957 te Rome en in werking getreden op 1 januari 1958, werd Europa werkelijkheid. Bij de datum van zaterdag 5 mei, de algemene uitstapjesdag van het Rolducse vereniging is de redactie van het jaarboek en de eindredactie van de kroniek weer in een oude fout vervallen. Ter illustratie van al die vrolijke initiatieven voor groepen wordt in de kroniek een

blok van tien foto's en fotootjes gekwakt zonder enige bronvermelding of bijschrift. Zo van je bekijkt het maar. En datzelfde gebeurt op woensdag 13 juni met het Presidentsfeest en de jour des jeux de dag erna: drie grote foto's zonder caption eerst en dan nog een negen foto's, waarop de lezer zijn fantasie wederom weer mag botvieren. Gemakzucht, gecombineerd met slordigheid en gebrek aan accuratesse, mijn eerwaarde heren!! Niettemin mogen de feestelijkheden er zijn: kosten nog moeite worden gespaard. De hoogmis op het presidentsfeest valt vroeg en daarom is er ruimte voor een bijzondere film: "Het Wonder van Milaan" van Vittorio de Sica, ingeleid door 'Jim' Stassen, toen nog tekenleraar, maar veel later de laatste directeur van Rolduc en redder van de gebouwen. Na deze film het feestdiner met pittige toespraken in Limburgse stijl, dwz humoristisch en licht spottend, vervolgens een concert in de aula, vanwege het koude, druilerige weer, door het Harmonieorkest der Oranje-Nassau-mijnen met een indrukwekkend programma, gedomineerd door concertmarsen en walsen en voorzien van een korte maar enthousiaste recensie van filosoof L. Snijders, jarenlang al "the man for the job". Ik heb hem nog nooit zo positief zien schrijven over muziek. Op donderdag 14 juni, terwijl heel Rolduc zich op zijn eigen Olympische Spelen stort (jour des jeux), beginnen de mondelinge eindexamens, het meest enerverende deel van deze jaarlijkse exercitie, eerst de bèta's en een dag later de alfa's (vooruit dan: alpha's). De zomerfeesten denderen met een stille periode van ongeveer tien dagen in juni door met op zaterdag 23 juni in de aula een avond vol declamatie en zang, gevolgd door demonstraties van de turnclub. De dag erna staan de kruisgangen helemaal vol met werkstukken van de vele clubs, die Rolduc intussen rijk is geworden. Die expositie is er natuurlijk niet voor niks, want de ouders van de leerlingen uit Zuid-Limburg komen op bezoek voor hun speciale ouderdag, waarop er ook tijd is om met de hoofdleraren te

spreken over de vorderingen van zoonlief. Voor de ouders wordt er ook een concert gegeven en een turndemonstratie. Maandag 28 juni is de dag des oordeels van het eindexamen. De resultaten: alles zes bèta's geslaagd. Alfa's: 21 geslaagd, 3 afgewezen. Afdeling seminarie (geen staatsexamen): 5 geslaagden. Dat is een zeer spannend gegeven voor het bisdom want de seminarie-geslaagden gaan sowieso door in de priesteropleiding naar de filosofie. Maar degenen die het staatsexamen gehaald hebben, staat het vrij om een geheel andere vervolgopleiding te kiezen door bijvoorbeeld een studierichting aan een van universiteiten te kiezen. De vraag is altijd: hoeveel kiezen er toch voor het bisdom? Dat blijkt als op 4 juli de voor het eindexamen geslaagden opdraven voor het godsdienstexamen. Het lijkt me niet zinnig om dat examen alleen open te stellen voor de 5 geslaagden van het seminarie-eindexamen.

Op zaterdag 29 juni is de ouderbezoekdag van de leerlingen uit Noord-Limburg. V. Hermens, leraar aan het filosoficum, wordt op zijn scooter aangereden en is met een beenblessure enige dagen het bed moeten houden. Op 3 juli beginnen de eindejaarsproefwerken/composities. Die zijn op 7 juli al een eind op streek en omdat de lessen tijdens de eindsprint min of meer plat gaan, blijkt dat er nog voor de komende dagen van het schooljaar 68 vrije uren zijn te vullen, als ik het tenminste goed begrijp. Wat er nu nog aan activiteiten volgt in het schooljaar, valt onder de kreet "The show must go on": Terwijl de leraren zich buigen over overgaan of flatsen komt de turnclub van Bleijerheide demonstraties geven om de wachtenden op hun studieresultaten afleiding te bieden. (7 juli, zaterdag). Zondag 8 juli is het de beurt aan de 'Mijnstreek-choralen' uit Schinveld met een indrukwekkend programma van geestelijke en wereldlijke liederen uit vele tijden en landen. De voetbalwedstrijd Rapid JC-NAC of het museum in

kasteel Ehrenstein verzacht ook het wachten, gevolgd door documentaires en tekenfilms en alweer een concert in de aula, ditmaal door de eigen harmonie. De maandag staat het zwembad op het program, vervolgens een voetbalmatch van de Roda-jeugd tegen de Ondergrondse Vakschool of OVS. Dan is er nog tijd voor een filmpje over een olifant en dan is het na het souper eindelijk zover: DE UITSLAGEN. Dinsdag 10 juli is het schooljaar klaar: na de dankbare hoogmis met een fortissimo Te Deum en de boekenzitting voor de bollebozen: iedereen op het voorplein in de bus en rijden maar. Als alle bussen weg zijn, komen de eerste kandidaten voor de toelatingsexamens binnen voor het gym en morgen voor de voorbereidende klas. De show gaat nog even door, helemaal voor de provisor, de econoom en boekhouder en lokaal minister van financiën. Hij heeft nog genoeg werk met het afsluiten van het schooljaar in het kasboek en het schrijven van de rekeningen van het laatste semester of trimester. Misschien kan hij ook nog iets doen aan die blok van negen foto's zonder onderschrift als afsluiting van de kroniek. Het is niet gelukt, gezien de weergave van de papieren versie van het jaarboek 1956 op mijn scherm. Zo blijft het toch een klein beetje broddel- en flanswerk, reverendi domini.

Laur Crouzen

